

Vår saksbehandler: Sine Lund Solheim

Vår dato:

19.06.2020

Deres dato:

31.01.2020

Vår referanse:

2020/933

Deres referanse:

Kristne Friskolers Forbund
post@kff.no

Vedtak om godkjenning - Søknad om nye læreplaner etter fagfornyelsen - Kunnskapsløftet 2020 - Kristne Friskolers Forbund (org.nr. 971 538 910)

Utdanningsdirektoratet viser til søknad fra Kristne Friskolers Forbund datert 31. januar 2020 og senere suppleringer fra søker.

Det innføres nye læreplaner for grunnopplæringen fra høsten 2020 - Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20). Dette innebærer at frittstående skoler fra skoleåret 2020-2021, skal følge de nye læreplanene, eller annen godkjent plan som sikrer jevn god opplæring. Skolene skal følge samme innføringstakt som LK20.

Kristne Friskolers Forbund søker på vegne av sine medlemmer om godkjenning av egne læreplaner for grunnskole og videregående skole.

Vedtak

Utdanningsdirektoratet imøtekommer søknaden fra Kristne Friskolers Forbund (org.nr. 971 538 910) og godkjenner skolens læreplanverk etter friskoleloven, § 2-3, jf. § 2-1 første ledd første punktum, jf. andre ledd bokstav a) livssyn, jf. forskrift til friskoleloven § 2A-2.

Vedtaket gjelder:

- Overordnet del
- Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE)-plan for kristne grunnskoler
- Synliggjøringstillegg til seks fellesfag i grunn- og videregående skole (naturfag, norsk, matematikk, samfunnsfag, kroppsøving og engelsk), samt til Religion og etikk på Vg3
- Tre forskjellige kristendomsplaner for kristne videregående skoler;
 - Kristendomskunnskap 1 (fagkode KRI1018 (Vg1) og KRI1019 (Vg2))
 - Kristendomskunnskap 1 (fagkode KRI1020) Vg3 Påbygging til generell studiekomp.
 - Kristendomskunnskap 2 (fagkode KRI1021 (Vg1) og KRI1022 (Vg2))
 - Kristendomskunnskap 3 (felles programfag-fagkode KRI1023 (Vg1) og KRI1024/KRI1025 (Vg2))
 - Kristendomskunnskap 3 (fellesfag Vg3 Påbygging til generell studiekomp. - fagkode KRI1026/KRI1027)

Vedtaket gjelder alle skolene som fremgår av søknaden til Kristne Friskolers Forbund (heretter KFF/søker). KFF formidler det nye godkjente læreplanverket til sine medlemsskoler.

Grunnskolene skal følge KFF's Overordnet del og Læreplan for kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE), sammen med Synliggjøringstillegg til seks fellesfag; naturfag, norsk, matematikk, samfunnsfag, kroppsøving og engelsk.

Videregående skoler skal følge KFFs Overordnet del, Synliggjøringstillegg til seks gjennomgående fellesfag; naturfag, norsk, matematikk, samfunnsfag, kroppsøving og engelsk, samt til religion og etikk på Vg3.

I tillegg må de videregående skolene innen 15. august 2020 melde fra til Utdanningsdirektoratet hvilke læreplaner for Kristendomskunnskap (med fagkoder) skolen skal følge.

Utdanningsdirektoratets vurdering

I friskoleloven står det at skolene skal drive etter læreplaner godkjent av departementet, delegert til Utdanningsdirektoratet. Videre står det at skolene enten skal følge den læreplanen som gjelder for offentlige skoler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene jevn god opplæring (jf. friskoleloven § 2-3).

Det er fastsatt i forskrift hvilke friskoler som følger offentlige læreplaner og hvilke skoler som følger egne jevn gode læreplaner, herunder kravene til disse (jf. forskrift til friskoleloven kapittel 2A). Krav til læreplaner for frittstående skoler beskrives nærmere i rundskriv - Udir-02-2011.

Vurderingen av skolens læreplanverk er gjort etter friskolelovens § 2-3 og forskrift til friskoleloven §§ 2A-1 og 2A-2.

Læreplan for kristne friskoler -Overordnet del

KFF søker om godkjenning av en egen overordnet del til sitt læreplanverk, bestående av Kunnskapsløftets (LK20) Overordnet del, med et tillegg.

Overordnet del fra KFF gir en oversiktlig og relevant fremstilling av skolens kristne basis og profil i relasjon til Kunnskapsløftets (LK20) Overordnet del. KFF benytter den offentlige skolens Overordnet del (LK20), og setter denne inn i en kristen ramme.

Tekstene om skolens kristne grunnlag får frem skolens verdigrunnlag, slik forskrift til friskoleloven krever. Tekstene ivaretar hensynene til elevenes egen integritet og er ikke til hinder for at elevene skal få en jevn god undervisning med offentlig skole.

Skolens formål og verdigrunnlag skal fremgå av skolens vedtekter og i Enhetsregisteret. I foreløpig vurdering av søknaden, datert 20. mars 2020, påpekte vi at det måtte gjøres en endring der det sto at skolen skulle innta vedtektene i overordnet del. Ettersom en skoles vedtekter av og til endres, ville dette kunne medføre endringer i overordnet del, etter at denne var godkjent av Utdanningsdirektoratet. Dokumentene må fortsatt være adskilte og det kan ikke gjøres endringer i overordnet del uten at dette søkes om. Den delen av teksten i «B)

Formålet med opplæring i kristen skole» som omhandlet integrering av skolens vedtekter i overordnet del er fjernet.

Tillegget til offentlig skoles Overordnet del har en synliggjøring av verdigrunnlaget som kan godkjennes. Friskolene som tar i bruk dette dokumentet, vil få en overordnet del for sitt læreplanverk som er jevngodt med Kunnskapsløftets (LK20) Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen i offentlig skole.

Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE)-plan for kristne grunnskoler

I vår foreløpige vurdering av søknaden påpekte vi blant annet at læreplanen må formuleres på en måte som gjør at religioner ikke kan velges bort, og at kompetansen «utforske» også må anvendes på andre religioner og livssyn i noen av kompetansemålene. En sentral intensjon med fagfornyelsen er mer aktiv læring i fagene. Verbet «*utforske*» er valgt i læreplanutviklingen for å understreke den aktive, lærende eleven i faget.

Søker har gjort endringer og har sendt inn revidert læreplan.

I revidert læreplan er teksten om relevans og verdier i læreplanen i KRLE-tydeliggjort på en tilfredsstillende måte. Videre er utforskning i kompetansemål knyttet ikke bare til kristendommen, men også til annet faglig innhold i kompetansemål etter 7. og 10. trinn. Dette er i tråd med det vi pekte på i vår første vurdering av skolens søknad.

Søker har også bekreftet at skolene vil følge LK20 når det gjelder individuell vurdering. Ny eksamensordning for offentlig skole er på høring og vil bli ferdigstilt senere.

Synliggjøringstillegg i seks gjennomgående fellesfag i grunn- og videregående skole

Når det gjelder synliggjøringstilleggene i fag, kan også disse godkjennes. En formulering i tillegget for naturfag i skolen reviderte søknad var imidlertid etter vår vurdering problematisk og måtte endres før naturfagplanen kunne godkjennes. I dialog med KFF kom vi fram til en formulering som tilfredsstillende kravene til jevngodhet. Det gjelder formuleringen som er uthevet under:

«Gud har skapt verden og holder den oppe. At han har gitt mennesket ansvar for å forvalte den, gir et viktig perspektiv på natur- og miljøvern. Virkelighetsoppfatning og kunnskapssyn kan ha betydning for hvordan naturvitenskapelige resultater presenteres og tolkes. Vitenskapelige sannheter forandres og utvikles. Faget skal generelt styrke elevenes evne til å vurdere kunnskap i lys av disse momentene, inkludert å se hvordan teorier og modeller om verdens tilblivelse bygger på forskjellige forutsetninger.»

Vår kommentar til formuleringen var at den åpner for å undervise om ulike teorier om verdens tilblivelse i naturfag. I praksis legger læreplanen i naturfag etter vår vurdering da til rette for å undervise om teorier om verdens tilblivelse som ikke er naturvitenskapelige, og herunder mulighet for å sidestille teorier om verdens tilblivelse som ikke er naturvitenskapelige, med teorier om verdens tilblivelse som er naturvitenskapelig baserte. I naturfaget skal det være en naturvitenskapelig forståelse av verdens tilblivelse som legges til grunn, og undervisning

om andre typer teorier hører til andre fag. Samlet sett må tilleggene til læreplanen i naturfag tydeliggjøre skolens verdigrunnlag på naturfagets premisser.

I dialog mellom KFF og Utdanningsdirektoratet har vi kommet til enighet om denne formuleringen, som erstatter formuleringen uthevet over:

«... inkludert å se ulike oppfatninger og teorier om verdens tilblivelse i lys av naturvitenskapelige forklaringsmodeller»

Med denne justeringen kan synliggjøringstillegget for naturfag godkjennes. Vi aksepterer alle øvrige endringer i synliggjøringstilleggene som er gjort i revidert læreplan, og legger til grunn at det er læreplaner med disse endringer vi nå godkjenner.

Kristendomsplaner for kristne videregående skoler

Utdanningsdirektoratet har vurdert de innsendte planene datert 31. januar 2020, samt supplerende opplysninger innsendt 31. mars og 2. april 2020, og legger følgende til grunn for vår godkjenning:

Kristendomskunnskap 1 - fellesfag

Kristendomskunnskap utover timerammen for yrkesfaglig utdanningsprogram og studieforbereende, inkludert Vg3 påbygging til generell studiekompetanse. Faget har til sammen 56 årstimer fordelt på 28 + 28 årstimer på Vg1 og Vg2. Dette gjøres ved at elevene ved de aktuelle skolene får utvidet den totale timerammen.

Sluttvurdering i faget gis på øverste nivå, etter fullt timetall (56 årstimer). Faget med vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått føres på vitnemålet. Fravær i faget føres sammen med øvrig fravær.

Kristendomskunnskap 2 - fellesfag

Kristendomskunnskap som fellesfag for yrkesfaglige utdanningsprogram innenfor timerammen. Faget har til sammen 112 årstimer fordelt på 56 + 56 årstimer i Vg1 og Vg2. Dette kan gjøres ved at elevene ved de aktuelle skolene kan bruke 56 + 56 uketimer fra Yrkesfaglig fordypning (YFF). Elevene får da 56 årstimer mindre i YFF Vg1 og Vg2 enn elever i offentlig skole. KFF søker også om godkjenning av faget som fag utover timerammen på studieforbereende.

Fellesfag yrkesfaglige utdanningsprogram, innenfor timerammen: Sluttvurdering i faget gis på øverste nivå, etter fullt timetall (112 timer). Standpunkt karakter føres på vitnemålet og elevene kan trekkes ut til lokalt gitt muntlig eksamen. Faget, med vurderingsuttrykket tallkarakter, føres på vitnemålet. Fravær i faget føres sammen med øvrig fravær.

Studieforbereende utdanningsprogram, utenfor timerammen: Sluttvurdering i faget gis på øverste nivå, etter fullt timetall (112 timer). Standpunkt karakter føres på vitnemålet og elevene kan trekkes ut til lokalt gitt muntlig eksamen. Faget med vurderingsuttrykket tallkarakter føres på vitnemålet. Fravær i faget føres sammen med øvrig fravær.

Kristendomskunnskap 3 - felles programfag

Kristendomskunnskap som felles programfag i studieforbereende utdanningsprogram

Postadresse:

Postboks 9359 Grønland,
0135 OSLO

Telefon

+47 23 30 12 00

Org.nr.:

NO 970 018 131

E-post:

post@udir.no

Internett:

www.udir.no

innenfor timerammen. Faget har til sammen 140 årstimer fordelt på 70 + 70 årstimer i Vg1 og Vg2. Dette innebærer at elevene, i fag- og timefordelingen, får 70 timer ekstra på Vg1 og 70 timer mindre på Vg2 eller Vg3.

Dette gjøres ved at elevene ved de aktuelle skolene får dette som et felles programfag, i stedet for et valgfritt programfag. Kravene til fordypning etter LK20 endres ikke.

Det søkes også om å få bruke det som et felles programfag på Vg3 Påbygging til generell studiekompetanse, som erstatning for valgfritt programfag. Dette kan ikke godkjennes, da det for Vg3 Påbygging til generell studiekompetanse er egne krav til hvordan timetallet i programfag kan benyttes. Faget kan gis på Vg3 Påbygging til generell studiekompetanse som et **fellesfag** utover timerammen for elever som ikke tidligere har tatt Kristendomskunnskap 1 eller 2.

For elever på Påbygging til generell studiekompetanse som tidligere har tatt Kristendomskunnskap 1 eller 2 må KFF komme tilbake med forslag til en løsning, slik at disse elevene oppfyller kravene om å følge en læreplan der skolens grunnlag er synliggjort.

Sluttvurdering i faget gis på øverste nivå, etter fullt timetall (140 timer). Standpunkt karakter føres på vitnemålet og elevene kan trekkes ut til lokalt gitt skriftlig eller muntlig eksamen. Faget med vurderingsuttrykket tallkarakter føres på vitnemålet. Fravær i faget føres sammen med øvrig fravær.

Felles for alle tre fagene er at det kun er elevene ved skolen som kan ta disse fagene. Det følger av forskrift til friskoleloven § 3-10 at skoler som driver virksomhet etter friskoleloven ikke kan arrangere eksamen for privatister.

Fagene som skolene er godkjent for å tilby vil være obligatoriske for elevene ved skolene. Hver elev skal kun ha ett av fagene Kristendomskunnskap 1, 2 eller 3. Disse fagene kan ikke stå på samme vitnemål.

Synliggjøringstillegg i Religion og etikk Vg3

Søker har sendt inn informasjon om hvordan skolene vil ivareta kompetansen fra offentlig skoles læreplan religion og etikk i form av et synliggjøringstillegg som kommer i tillegg til offentlig skoles læreplan i religion og etikk. Synliggjøringstillegget godkjennes.

Konklusjon

Kristne Friskolers Forbunds læreplanverk vurderes som jevngodt med Kunnskapsløftet LK20 og kan godkjennes slik det foreligger etter friskoleloven § 2-3 og forskrift til friskoleloven §§ 2A-1 og 2A-2.

KFF må sende inn det endelige læreplanverket i ett dokument der alle endringene inngår.

Rettslig grunnlag

I friskoleloven § 2-3. *Krav til innhold og vurdering i opplæringa* står det:

«Skolen skal drive verksemda si etter læreplanar godkjende av departementet. Det må gå fram av planen kva slag vurderingsformer og dokumentasjon skolen skal nytte. Skolane skal anten følgje den læreplanen som gjeld for offentlege skolar, eller læreplanar som på annan måte sikrar elevane jamgod opplæring, jf. opplæringslova § 2-1 første ledd og § 3-4 første ledd. Elles har skolen sin undervisningsfridom. I samband med godkjenninga fastset departementet kva for tilbod skolen kan gi, og maksimalt elevtal på det enkelte tilbodet.

Departementet kan gi forskrift om krav til læreplanen, vurdering av elevar, klage på vurdering, eksamen og dokumentasjon. Departementet gir forskrift om aktiviteter i grunnskolen som ikkje er opplæring i fag. Departementet kan også gi forskrift om fritak frå opplæring i sidemålet for elevar som får særleg språkopplæring, om godskriving av tidlegare gjennomgått vidaregåande opplæring eller praksis, og om fritak for den praktiske delen av kompetansemåla i faget kroppsøving i den vidaregåande skolen.»

Forskrift til friskoleloven § 2A-1 stiller generelle krav til læreplanen, og § 2A-2 har nærmere regler om skoler som er godkjent på grunnlag av livssyn:

«Skolar som er godkjend på grunnlag av livssyn, jf. friskolelova § 2-1 første ledd bokstav a), må synleggjere verdigrunnlaget sitt i læreplanen, under dette i læreplanane til relevante fag. I høve til fag- og timefordelinga i Læreplanverket for Kunnskapsløftet eller Læreplanverket for Kunnskapsløftet - Samisk, kan det godkjennast at desse skolane flytter timar mellom fag for å styrke fag som er særleg viktig i forhold til grunnlaget til skolen.»

Informasjon om klagemulighet

Utdanningsdirektoratets vedtak kan klages inn for Kunnskapsdepartementet. Etter forvaltningsloven § 29 er fristen for å klage tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem. Etter forvaltningsloven § 32 er det nærmere regler om klagens adressat, form og innhold. Det understrekes at klagen skal sendes det forvaltningsorgan som

har truffet vedtaket. Etter forvaltningsloven §§ 18 og 19 har parten rett til å se sakens dokumenter.

Vennlig hilsen

Einar Simonsen Plahter

Postadresse:
Postboks 9359 Grønland,
0135 OSLO

Telefon
+47 23 30 12 00
Org.nr.:
NO 970 018 131

Sine Lund Solheim

E-post:
post@udir.no
Internett:
www.udir.no

avdelingsdirektør

seniorrådgiver

Kopi:
Kunnskapsdepartementet
Fylkesmennene (i egen forsendelse)